

Kumla 1:8

Sandvik

Sandvik under åren
1808 – 2002

---

194 år av historia

30 december 2020

Claes Hjelm

132. Sandvik

N:o.	Namn	Född	Flyttade		Läser innan	Läser utan till		Bebygg
			Från	Till		Mindre	Större	
	Sörpavon	Kumla						
	Jain Mattias Lindgren	1781 ²⁶						
	H. Greta Oxje	1791 ²⁵		18 ²¹				
	H. D. Johansson	1829		18 ¹⁷	+	+	+	

Husförhörlängd Össeby-Garn (AB) AI:2 (1841-1845)

Sandvik har byggts någon gång före 1808, Sandvik är finns då upptaget under ”Morsta egor” och de första som flyttar in på torpet är Erik Persson född 1774 och hans hustru Catharina Henriksdotter född 1772. De har tre döttrar, Greta Cajsa född 1800, Gustava född 1802 och Maria Christina född 1806 alla tre födda i Garns socken. De måste ha kommit dit under året, första husförhör som familjen deltar i är den 16 november 1808.

På Sandvik finns också skräddaren Anders Jonsson upptagen som boende. De flyttar in under de år som finska kriget 1808 - 1809 mot Ryssland, i det krig där Sverige förlorar Finland och blir en del av Ryssland. De bor på torpet fram till 1813 då sista husförhör hålls den 17 mars 1813 och därefter avflyttar.

Nu flyttar torparen Anders Jonson född 1781 i Skepptuna socken med sin hustru, Greta Andersdotter född 1774 i Garns socken, med sig har de sina barn, dottern Stina Cajsa född 1812 i Grans socken och sonen Johan född 1816 också i Garns socken. Familjen bor på Sandvik fram till 1819 då de avflyttar, de deltar i sista husförhör den första november 1819.

In flyttar nu torparen Sven Jacobsson född 1786 i Skepptuna socken med sin hustru Greta Cajsa Ersdotter född 1791 i Garns socken, med sig har de sina barn, dottern Brita Stina född 1815 i Skepptuna och sonen Johan Fredrik född 1821 i Garns socken.

Bland annat finns ett ”Barnhusbarn Emilia Sophia född 1823 i Stockholm” upptagen. De deltar i husförhör den 17 december 1820. De har också fått ytterligare två barn, söner, Gustav född 1822 i Garns socken samt Mattias född 1824 i Garns socken. I kyrkboken 1826 – 1832 finns ytterligare ett barnhusbarn upptaget Carl Gustav Sjögren född 1821 i Stockholm, han verkar ha flyttat tillbaka till Stockholm 1826 endast fem år gammal.

Torparen Jan Mattson Lindgren född 1781 i Riala socken och hans hustru Greta Cajsa Ersdotter född 1791 i Garns socken, Greta Cajsa dör den 21 mars 1846.

Össeby Kyrka Össeby kyrka (nuvarande kyrkoruin i Brottbby), byggdes på 1200-talet och var en medeltida sockenkyrka. 1797 kom ett förslag om att slå ihop Garns och Össeby församlingar. Då fanns det en stor spricka i muren och valvet på Össeby kyrka. Det saknades pengar för reparationer och 1837 övergavs kyrkan och den fick förfalla.

Garns kyrka blev nu församlingens enda kyrka. 1856 utsattes Össeby kyrka för en blixtneder under ett oväder. Blixten antände kyrkan och det som återstod förföll sedan helt. Några inventarier togs till Garns kyrka (nuvarande Össeby-Garns kyrka) och en del auktionerades bort. Altaruppsats och predikstol fördes till Eksta kyrka på Gotland.

Össeby kyrka, ruin idag

Össeby kyrka på karta från 1630-talet

År 1963 bildades föreningen *Össeby kyrkoruin* vars mål var att vårda och restaurera den gamla ruinen. Tack vare bidrag från staten och diverse privata gåvor blev projektet möjligt och 1976 återinvigdes kyrkan. Under restaureringen gjordes arkeologiska undersökningar där man bland annat fann en del runstensfragment.

Föreningen *Össeby kyrkoruin* ombildades på 1970-talet till en hembygdsförening och står idag som beskyddare av kyrkoruinen. Föreningen har bland annat låtit bygga en klockstapel, altare och bänkar. Man har även gjort en förvaringsplats för de gamla gravstenar som funnits inne i kyrkoruinens golv. Numera används *Össeby kyrkoruin* vid friluftsgudstjänster, konserter, dop och vigslar

Össeby-Garns kyrka är en kyrkobyggnad som tillhör *Össeby församling* i Stockholms stift. Fram till en sammanläggning av församlingar den 1 januari 2006 hörde kyrkan till *Össeby-Garns församling*. Kyrkan är belägen i Vallentuna kommun, på en höjd vid norra änden av insjön Garnsviken nära utflödet av Husaån. Ursprungligen hette kyrkan *Garns kyrka* och två kilometer sydväst om denna låg *Össeby kyrka*. 1838 slogs socknarna i *Össeby* och *Garn* samman och kyrkan fick namnet *Össeby-Garns kyrka*. *Össeby kyrka* övergavs och omvandlades till ruin.

Nuvarande Össeby-Garns kyrka

Sammanfattning Vi vet att torpet Sandvik är uppfört någon gång före 1808. Under en tid då Sverige deltog i flera krig, 1808 – 1809 finska kriget mot Ryssland, 1813 och 1814 krig mot Frankrike, de s.k. Napoleon-krigen och 1815 mot Danmark i Norge Sandvik tillhörde ursprungligen ”Morsta egor” och kom senare att tillhöra Kumla och Kumla rote, antingen genom ”ett laga skifte” eller någon form av försäljning. Elva familjer under 194 år som vi vet att personer bott på torpet Sandvik.

En liten sammanställning över torpet Sandviks historia och dess olika familjer.

Sandvik

Bosatta enligt olika husförhörslängder från Össeby-Garns kyrkoböcker

Åren	Personer
1841 – 1845	Torparen Jan Mattson Lindgren född 1781 i Riala socken och hans hustru Greta Cajsa Gustavsdotter född 1791 i Garns socken och styvdottern Johanna född 1829 i Garns socken död 1846
1846 - 1850	Torparen Jan Mattson Lindgren, änklings och styvdottern Johanna Svensdotter
1851 – 1855	Arbetskarlen Gustav Adolph Wall född 1810 i Stockholm och hans hustru Christina Catharina Nilsson född 1805 i Garns socken
1856 – 1860	Gustav Adolph Wall och hans hustru samt mammans styvson, Skräddaren Carl Fredrik Frödin född 1818 i Garns socken Och hans hustru Maja Cajsa Jonsdotter född 1835 i Söderby socken Samt deras söner: Carl Johan född 1856 i Skånela socken August Theodor född 1852 i Össeby-Garns socken
1876 – 1880	Carl Edvard Eriksson född 1876 i Stockholm och hans hustru Johanna Josefina Jansdotter född 1840 i Närtuna socken och deras barn: Josefina Christina född 1862 i Össeby-Garns socken Anna Lovisa född 1864 i Össeby-Garns socken Carl Johan född 1865 i Össeby-Garns socken Julius Edvard född 1876 i Össeby-Garns socken
1881 - 1885	Johan Erik Karlsson född 1847 i Riala socken Och hans hustru Karolina Sofia Jansdotter född 1848 i Kårsta socken (i hennes andra gifte) och hennes son i föregående gifte, Johan Helmer född 1875 i Riala socken?
1941 års Mantalslängd	Rävfarmaren Karl Herbert Karlsson född 1909 i Maria församling, Stockholm och hans hustru Elsa Maria f. Byhlin född 1901 i Svedvi socken.
1959 - 2002	Karl Erik Hjelm född 1913 i Norra Vi socken och hans hustru Eva Märta Lovisa Vilhelmina född 1913 i Duvbo, Sundbyberg församling

Gamla ladugården lövad en midsommar någon gång i början på 60-talet

